

Incumbensa Brunold concernent la politica davart il luf sin plaun federal

La preschientscha dal luf en il Grischun commova la populaziun, fa tema e chaschuna gronds quitads. La populaziun da lufs crescha ad in crescer. Uschia s'augmentan er las attatgas da lufs. Durant l'emprima fasa da la domiciliaziun dal luf han ins registrà cunzunt animals selvadis stgarpads. Durant la segunda fasa – e pervia da la populaziun creschenta – èn ils lufs sa spezialisads sin stgarpar muvel manidel. Las annunzias da puras e purs s'augmentan e din che muntaneras da vatgas-mamma vegnian spaventadas dal luf u fugian pervia da la preschientscha da lufs. Ultra d'animals selvadis e da muvel manidel para il luf da sa spezialisar da nov er sin attatgas sin muvel grond. Sche quai capita, alura èsi da temair ch'i dettia vastas consequenzas per l'agricultura, per il turissem e per la populaziun.

Il favrer 2020, en ina brev averta a la presidenta da la Confederaziun Simonetta Sommaruga, han puras e purs da la Surselva descrit il problem sco suonda: «Sch'in triep da lufs attatga ina muntanera da vatgas-mamma sin l'alp u en il manaschi da chasa, reagescha la muntanera en moda zunt aggressiva. Ina muntanera da vatgas-mamma ch'è en sasez domestica, vegn alura talmain vilada, ch'ella – sco ina lavina – zappa sin tut quai che impedischa ses percurs. Suenter in tal incident na pudessan nus betg pli garantir per la segirezza da viandantas e viandants e da nossa pastriglia e stuessan refutar tutta responsabladad per noss animals. Er nossa atgna segirezza fiss periclitada acutain, perquai ch'ils animals han in cumportament zunt sensibel e gnervus fin lunsch en l'enviern. Uschia augmentan els il privel d'accidents schizunt en stalla, e quai en ina dimensiun che na po betg vegnir responsada.»

Schebain che l'agricultura realisescha mesiras per la protecziun da muntaneras adina meglras ed adina pli rigurasas, s'augmenta d'in cuntin il dumber d'attatgas da lufs ensem cun la creschientscha da la populaziun da lufs. Il luf sa sviluppa permanentain vinavant e guntgescha adina puspè las mesiras da protecziun. En las regiuns fermamain pertutgadas teman ins pli e pli che las temas da la populaziun na vegnian betg prendidas serius. Quai sveglia l'impressiun che – en la consideraziun politica dals interess – la protecziun da la natira survegnia dapli interess che l'agricultura, ch'il turissem sco er che la segirezza da la populaziun. Il problem principal da questa consideraziun dals interess dischequilibrada na para betg da derivar dal chantun Grischun, mabain da la Confederaziun. I para ch'ils interess da l'Uffizi federal d'ambient (UFAM) sajan pli impurtants ch'ils giavischs e las temas da l'agricultura, dal turissem e da la populaziun.

Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders èn da l'avis ch'il chantun Grischun stoppia prender cuntramesiras. Perquai incumbenseschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza da s'engaschar tar l'administraziun federala per ch'ils interess da l'agricultura, dal turissem e da la protecziun da la populaziun vegnian resguardads suffizientamain en la tematica dal luf.

Cuira, ils 19 da zercladur 2020

Brunold, Michael (Donat), Hug, Alig, Berther, Brandenburger, Buchli-Mannhart, Caluori, Cantieni, Casutt-Derungs, Cavegn, Deplazes (Rabius), Derungs, Ellemunter, Epp, Fasani, Geisseler, Grass, Hardegger, Hohl, Jochum, Kasper, Kohler, Kunfermann, Lamprecht, Maissen, Mittner, Müller (Susch), Niggli (Samedan), Niggli-Mathis (Grüsch), Papa, Ruckstuhl, Sax, Schmid, Schneider, Thomann-Frank, Tomaschett (Breil), Tomaschett-Berther (Trun), Ulber, Widmer-Spreiter (Cuira), Zanetti (Sent), Zanetti (Landquart), Giudicetti